

יום ג', ז' בכסלו תשס"ד (02 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, ז' בכסלו, הוא יום פטירתו של **הרב יעקב משב חרל"פ** (1883-1951), מי שהיה ראש הישיבה הראשון של "ישיבת מרכז הרב", וידידו הקרוב של הרב א"י קוק. בימים אלה, החל מ-י"ט בחשון, בדיוק לפני 90 שנה (תרע"ד – 1913), יצאה קבוצה של רבנים, הרב קוק והרב חרל"פ ביניהם, ל"**מסע הרבנים**" לשם קירוב היישוב החדש ליישוב הישן. רעיון מסע זה נולד אצל הרב קוק, באותם הימים רבן של יפו והמושבות הסמוכות לה, שחש כי החיץ בין היישוב החדש ליישוב הישן – שנוצר ב-30 השנים הקודמות – גבוה מדי. הוא סבר שיש לעשות מעשה: לצאת למסע אל המושבות הוותיקות והיישובים החקלאיים החדשים, שהקימו חלוצי העליה השנייה, כדי לנסות ולגשר על פני התהום ההולכת ומתרחבת.

לשם כך, הוא גייס עוד 4 רבנים מירושלים: הרב יוסף חיים זוננפלד – מראשי כולל אונגרן ולימים ראש העדה החרדית בעיר, הרב בן-ציון יאדלר, הרב י. מ. חרל"פ והרב יונתן בנימין חורוץ. חמשת הרבנים יצאו מיפו למטולה ובחזרה למסע בן קרוב לחודש ימים, ואת דרכם עשו רוב הזמן ב...**עגלה**, אך גם ברכיבה, ברכבת ובספינה! במהלך הסיור הממושך, הם ביקרו בכ-20 נקודות יישוב: חדרה, זכרון-יעקב, בת-שלמה, שפיה, עתלית, מרחביה, כפר תבור, אילניה [=סג'רה], יבנאל, בית-גן, פוריה, דגניה, מלחמיה, מצפה, מגדל, ראש-פינה, משמר-הירדן, ייסוד המעלה ומטולה.

היה זה "מסע התעוררות" דתי ביישובים השונים, שלדעת הרבנים התרחקו ממסורת אבותם. הצלחתם לא היתה גדולה. הם אמנם השיגו הישגים בתחום סיפוק צרכי הדת, בעיקר במושבות, אך נכשלו כמעט כליל בנושאי חינוך [נושא חשוב בכל הימים, אך דגש במיוחד יש בו בימי חנוכה: '**חנוכה**' ו'**חינוך**' מאותו שורש...]. ברוב המקומות התעמתו עימם המורים המקומיים, שלא היו מוכנים להחזיר את ה"חדר" והתלמוד-תורה, כפי שדרשו הרבנים. האיכרים, אף המסורתיים שבהם, תמכו בדרך-כלל במורים.

הרב קוק ניסה גם בשנים הבאות לשמור על קשר עם החלוצים בהתיישבות. מרבית הרבנים האחרים יצאו נגדם [החלוצים] פעם אחר פעם והחיץ בין היישוב החדש ליישוב הישן גבה משנה לשנה. [ספר המאה]

הרב חרל"פ היה מדגיש הרבה כי אין ישראל שייך למשפחת העמים. הוא למעלה מהם. יש, היה אומר, קדושה עצמית קיימת בכל אדם מישראל ובכללותו, ואינה קיימת באומות זולתם. ומכאן – קדושת ארץ-ישראל. **אין מדינת ישראל מדינה מקרית** כיתר המדינות, כאן מקום הנבואה, כאן מקום הנביאים. כאן יסוד חיי עם ישראל, תוכן חייו, תורת חייו. ומכאן השלכות לשטחים רבים: אין ללמד חובה על ישראל, כי למרות קליפה רעה הנראית בחוץ – הרי לכל אדם מישראל יש פנימיות קדושה.

השקפה זאת גם מצאה ביטוי בעמדה שנקט הרב חרל"פ בעקבות המלצת "ועדת פיל" (1937) לחלק את הארץ לשתי מדינות: "כשם שהאומר 'כל התורה מן השמיים חוץ מאות אחת, הרי הוא כופר בעיקר – כן האומר כל ארץ-ישראל לישראל חוץ משעל אחד, הרי הוא מנוטל מקדושת הארץ, ואת נפש ישראל הוא קובע'." [תחומין – כרך ט']

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שלישי

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ג', ז' בכסלו תשס"ד (02 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בדברים שאמר בן-גוריון (ר' את הדף של יום ב') 10 שנים לאחר מכן: - חשוב להבין שב-ג לא דיבר על ויתור, אלא לקבל בשמחה את מה שמציעים.

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שלישי

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל